

הליקון 142 | המולת המלחמה העירה אותי |

חורף תשפ"ד | 2023

הליקון 142 | המולת המלחמה העירה אותי
חורף תשפ"ד | 2023

עורכת: ד"ר נויט בראל
מערכת: לי ממן, עמיחי חסון

על הכריכה: ציור של טלי יאלונצקי
עיצוב הכריכה: שני גרשי

כותרת הגיליון מתוך שירו של צוריאל אסף בעמ' 103

© כל הזכויות שמורות להליקון (ע"ר)
דאנאקוד 2970-5935

חברי ההנהלה הציבורית: ד"ר ליאורה ברש־מורגנשטרן (יו"ר), ארנון אורבך, אסתי דינור,
נורית סגל, יוסי פרוסט, אתי שלח, גור שלי, הילה אטיאס אלמגור, אלעד הוכמן
מנכ"לית: ציונה שמאי

Published by HELICON Society for the Advancement of Poetry in Israel
Partner of the European Network of Cultural Journals Eurozine, www.eurozine.com

Member of Lyrikline.org; Partner of LAF | Literature Across Frontiers; Member of
ENCWP | The European Network of Writing Programs

מייסדים: אמיר אור (עורך ראשי ראשון), רוני סומק, אירית סלע, מיכאל סלע, אביגדור פלדמן, לאון רקנאטי, דורון תבורי
כתב העת יוצא לאור בסיוע מנהל התרבות - משרד התרבות והספורט; אגף תרבות ואמנות - עיריית תל-אביב-יפו

ייעוץ לשוני ועימוד: גופנה
Printed in Israel 2023

סדר הדברים

- נורית זרחי / חיים; וחזור 7
נורית זרחי / מה שנעשה והציפורים; גנומים 8
נורית זרחי / צוואה 2 9
יערה שחורי / כמו אור, אין אור; לבי 10
חיה לוי / מה אני יכולה לעשות? 12
חיה לוי / קרטון 13
יפעת הראבן / מה 13
דילן תומס / לא, אל תלך נכנע אל טוב הליל - מאנגלית: אברהם עוז 14
יובל פלוטקין / כל הקולות 14
נדב ליניאל / פיח; דוכסוסטוס 15
נדב ליניאל / אקיקלמה; פומפיי 16
ג'ון בוֹינסְוֹרט / מכונאי - מאנגלית: רועי צ'יקי ארד 16
שארל בודלר / האויב - מצרפתית: זיוה שמיר 17
אמילי דיקינסון / ישנם שמים אחרים - מאנגלית: זיוה שמיר 17
ויליאם בטלר ייטס / המסע לביזנטיון - מאנגלית: זיוה שמיר 18
יקיר בן-משה / עצלות, ללא מעקה; דבש 19
משה רון / מבטים בכיכר 20
אורי שגב / עבודת זיכרון 22
מאיה ויינברג / לוויה של איש צעיר; משפחה 24
ו.ה. אודן / עיניים מול באר; כאן מלחמה פשוטה - מאנגלית: אברהם עוז 25
ו.ה. אודן / מפלת רומא - מאנגלית: אברהם עוז 26
אברהם עוז / סונטה לכלוא 27
רועי צ'יקי ארד / ארבעה שירים על דברים 28
אבישג רבינר / אמא של חייל 29
הדרה לוין ארדי / שרשרת המזון 30
מתי שמואלוף / הרוצחים; היום שאחרי 31
אֶסְתֶּר שמיר / מתוך פתקי מלחמה 32
סמדר פלק-פרץ / קשת; איילות 33
גד קינר-קיסניגר / להבות של אחרים 34
נעמה גֶרְשִׁי / ילדות 35
רות פוירשטיין / נאום האדון 36

- רות פוירשטיין / קדיש 37
- שירי פסל / שיבה [14.11.23]; גחלים 38
- איתמר גריילסאמר / שיר-ליל 39
- שי דותן / עזה כמוות; יד השלום של יוכבד ליפשיץ; חרבות ברזל 40
- יעל קידר / מבויל; שאלת לשלומי; למה בכתה יעל מתוך שנתה 41
- יונתן יבין / 7.10.2023 42
- דרור קרן / זמן שבור 42
- עינת קפקא / הילדים 43
- נדב נוימן / בלדה לרוכבים (חלום העדר הגדול) 46
- נדב נוימן / סליחה, אין לזה סוף; מי אחרון בין פרחי הפיטנגו 47
- נדב נוימן / צמח מוזר 48
- אורן ברקן / דרומה 48
- טל גרמיזה / שבעים וחמישה מטרים מתחת לאדמה; מפלצת-אדם; בעל הסולם 49
- צביה ליטבסקי / [סערת בכי]; [פמים אוכדי דרך]; [פמוט דיש מנפצת ערמת בלהות] 50
- צביה ליטבסקי / [אגן אבן קדום על הקבר]; [זחלים נסוגים]; [פתאם] 51
- דוד ניאו בוחבוט / (רצוי) כבר נח קולנו 52
- דוד ניאו בוחבוט / אש-סדום 53
- רוני פינקרפלד / ימים נוראים; [אין] 54
- ריטה קוגן / פאפי לא באה; הסנה 56
- רמי לאון יולזרי / בכל סתיו; ליקוי חמה 57
- עמיר עקיבא סגל / הנה הילד 58
- ליה לוי / 7.11.23; שוניות אכזיב 59
- ניצן יוגב / שמש קדמית ודבורה; עדות 60
- עמרי חורש / ילדים בענפים 61
- ענבל אשל כהנסקי / לפני שתי פעימות 61
- איריס שני / מתוך שכבות האפר; מין קאמפף 62
- איריס שני / בתמולך 63
- איריס שני / רהיטים 64
- גיא עינת / כל הלילה השמיים נוזפים בי; למרות שאני לידו 65

- גל גבאי / הראי לי אותך; אותיות מתפזרות 66
- תמרה חלוצי / תרגיל היאחזות בטוב [או: סיבות להישאר] 67
- ימית הגר / פנייה למוזיקאים ואנשי שירה 68
- רפי וייכרט / שני שירים על אהבה בל תיאמן 69
- יצחק בנימיני / "אין מילים" 70
- ספיר פז / מחזור שירים; חושך בבית 72
- ספיר פז / [האם נותרו עורבים בעזה] 73
- מאיה אבני / ויהי ביום ההוא 74
- יוליה גורני / ואולי; שֶׁכֶּר 75
- עמרי גנשורא / מכתבים לנערת הלוחמת 76
- רפאל אזרן / אי החירות 78
- אבישי דדון-רווה / [בְּמֶרְחֶק חֲלוֹן פְּתוּחַ]; נסורת; שתיקה ראויה 80
- אבישי דדון-רווה / לא איבדתי מספיק; אל תתחמק 80
- רוברט בליי / מוקדם, בחדר – מאנגלית: ערן שאשא עברון 81
- ערן שאשא עברון / משהו יבקע 82
- ליאור ויינשטיין / בלי מילים 84
- חן קפלן / תמיד אוקטובר 2023 85
- מיכל פרי / נערה הולכת בשדות עפר 86
- מיכל פרי / נובה 88
- נועם נגרי / נצח; תקומה 89
- דילן תומס / ולא תהיה למוות ממשלה – מאנגלית: אברהם עוז 90
- לארי וייסמן / אחרי הסופה; ציונות לגיל הרך 91
- יעל דין בן-עברי / בגד בוער; בית 92
- יעל דין בן-עברי / תנו לילדים לשוב לשחק 93
- הדר לוטן / [הַתִּינּוּקוֹת דָּגִים אוֹתָנוּ]; [קֶצֶה זָנְבָם שֶׁל נְבִיאֵי הָאֱמֶת] 94
- הדר לוטן / [כָּל הַקִּיץ עָרְפוֹ הַדֶּרֶרוֹת]; [הֵינּוּ מְכִים זֶה אֶת זֶה] 95
- שחף ארז / כֶּרֶחַ יָמִים; איננו 96
- עדי עסיס / [שֶׁעַת שְׁקִיעָה]; [יָלַלַת תָּן]; [נוֹשָׂאֵת יָלָלוֹת]; [בִּקְרָ בְּהִיר]; [יוֹם הַלְדָּתִי]; [צְפוֹר שְׁנִיָּה] 97
- טניה פוזנר / טָרֶף; עֲרוֹת; סוּף הָעוֹלָם 98

- סתיו זיתוני / בעבור זה 99
מרב קינן / סידור קופסת האוכל; כאב 100
מרב קינן / נבדל מאהבה; הולכים ובאים 101
איתן דקל / עד עֶבְרָה 102
עדן וייס / מילותיו כמעט הפכו למשמעותיות ממנו 102
צוריאל אסף / [על קצה לשון הלילה]; המולת המלחמה העירה אותי 103
בוב דילן / רק הרוח תדע; גשם כבד עוד ירד - מאנגלית: הילה אהרון בריק 104
בנו'מן פונדאן / [הַאֲמָנָתִי כְּמוֹכֵן]; [מַעוֹלָם לֹא הִבְנֵתִי] - מצרפתית: צוריאל אסף 107
שיר חייק / החטיפה 108
מיכאל קגזנוב / איבריך 109
אורין מוריס / מות הילד 111
שולמית אפפל / שורות לילה 123

חיים

וחרזור

על החיים להציע
לנו חמר לשחק בו
מלבד פחד, להזהר
שלא לפוצץ את הנדמה כמו
ילדים שמנפחים בלון.
עד כה סיעתי להם,
לשתי בבצק היומיום
שתהיה לי כפר חלומות
שיהיו לי פרוורים
להציע לרעיון ההתקדמות,
לפזר לעורבים, לצוצלות, ללא מבחן
ערות, העקר שהרגעים
יהפכו לשעות או להפך,
שלא יעלו בעשן כמו ילדי המים
כשנקו את הארבות בשמלתם
הרטבה ממימי הלטה. חיים
אני מזהירה אתכם עוד טרם נטיתם
את אהלכם האחרון
בדקו את כבד משקלכם
אתם מבינים את פשר
המלה די?

העצים שהתפתלו לגדל
מחזיקים את שמורות עינינו
שלא יעצמו מלראות איך
ההיסטוריה עוקבת אחר פשענו -
החיים. תראה איך היא חוזרת
לראשה כתר עתיק של
מלכות ודין. זה רק נדמה
שיש לנו חיים פרטיים. בעצם
כלנו נדונים לסמון המטבע
על פרק ידנו, זה הנמחק
וצץ מחדש בעור. וכמו זנב שנקרת,
אנחנו ממשיכים לנתר ולקפץ,
לשחזר את לטאת הנצח.

מה שנעשה והציפורים

גנומים

מעבר לסמבטיון, במובן,
צפרי מים בנו קן, מחבר
עלים נוציים, שכבת יום
על יום. לפתע נורתה אכן מן
המובן עצמו ישר אל
חלל הפה השחר,
נגזר אור השמש.
הביצים הזעירות, אם היו,
מחקו את העתיד
ממערכת הזמן. גם
הפעלים נמחקו. צריך
היה שם מי שיזכיר
שהפטר אינו אלא מנדט
שלוח מטעם תהום.

הופ הופ הנה אנחנו,
גדוד פטריות, יום אחד ואיננו.
קומתנו נמוכה, קצרה מן הלךח,
גמודה מן הלא יתכן,
אנחנו כוכשות הארץ, רדומות קבע על המשמרת,
גזורות כמצנחים אבל נטולות רחיקה,
בוקעות בשפה שתוקה כמדוזות. על שפתינו
פרורי אדמה חמים כזכרונות.
באינטלקט וגטטיבי, אנחנו
נטולות מודעות, ללא דבור או דעה.
הופ הופ, אנחנו האורפיות,
ללא כל מומנט טרגי, מעבר לצער העולם.
עולות ויורדות, ללא עינים.
אנחנו מציעות לכם, שלא כמו בעולם הקלאסי,
אל תדעו את אין עצמכם, נוחו.

צוואה 2

לנכח הזמנים אמיר את דעתי בדת היקנתון, דת פקעי האביב והצבעונים.
אזמין גם את סטיבנס, שתלה עין עורב בין ההרים.
שיתקו שולשת אורחי:
במכה, תלושת צואר, ובאה.
במרים בגלימה שחרה שיעירו בחריקת קול את המאמינים ממסגד המרפסת שלי.
יאזין הים ולא יסוג.
יקל לדולפינים כמו לעננים רצועי מגדלים המהבהבים לעברי בסגל דמדומי -
והנערה עדית שחלפה פה, צלילת זכרון
חבוקה בזרועות הדת,
חידת היקנתון והעורב.

יערה שחורי

כמו אור, אין אור

לא להוליך את הכאב ממני והלאה
לא לכבות כמו אור בדידה ריקה

הקצנו אליו כמו ילדים
טוב ילד מסכן וחכם

יבוא כאבי וישב בין עיני ועל לשוני
יכביד את עצמות החזה
הכל פיו הריק אני אנשם

אדליק את הנר ואין אור
אאסוף עצצוע שבור בידים שבורות

אהוב שהלך
וטביעת גופו בשקע המזרון
לא הסתלק

מקל יבש זה אני הוא
עצם זאת אני.

לבי

הם קטעו את לבי
והשאירו אותו לדמם
אולי אין זה לבי
צרוך קטום מפרפר
חלקת דם אפרה
ציור מרשל על קיר
הם קרעו את לבי

הם קטעו את לבי
זה לא ילד
אולי זה לא ילד
מי ראתה את עיניו
מי ראה את אביו ואמו
לא יבכה כשהאצבע תשקע בכשרו
לא יצחק כשהאצבע תוסר

הם קרעו את לבי.
זה הפועם בחזה אחר
דופק תחת פלוב הצלעות של האח
משיט את הדם בעורקי אחרותו
המוטח הנחבט המשלך
מבריק ואדם וצח
אם בקרב חיים יהלך
זה בדמיו לא יחיה

יונתן גולד, ללא כותרת, פיגמנט ושעווה על בד, 70x57 ס"מ, 2023

חיה לוי

מה אני יכולה לעשות?

זה קרה.

החיים, הרגע שבו נפרדנו, הבית, החרציות,
הנסיון שלנו להשפיע על המציאות. הדרך
בה שמרנו על הידע המר

וגם כמה שהיינו קטנות ונצובות.

חייתי מספיק שנים
כך שהיה לי זמן לחשב גם על
המות המוזר בצד השני שאין לו צד
המות הטפש שבגללו כלם מעמידים פנים
שנחיה לנצח

סבלתי אני לא אגיד שלא,
אבל לא כמו הסבל שאני מדמינת
כשאני חושבת על אחרות

החיים תמיד יותר קלים ויותר אימים
אבל הייתי בת מזל, בת מזל

יום אחד, בעינים קרועות
באזנים מצלצלות
חזיתי באנשים לוחשים הצילו
כשהתפת בולע אותם

זה קרה.

מה אני יכולה לעשות אם חייתי עד כדי כך?

בחדר השקט אני יושבת ומספרת לך על כל זה
את יודעת כמוני, שהכל קורה אחרת מכפי שהיינו רוצות
אנחנו כותרות ברית של פחד וצער.